

Centrala etikprövningsnämnden
CENTRAL ETHICAL REVIEW BOARD

Expertgruppen för oredlighet i forskning

YTTRANDE
2015-06-17

Dnr O 2-2015

Institution som begärt yttrande

Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad

Högskolan Kristianstad har genom en skrivelse, som inkom till Expertgruppen den 26 maj 2015, på hemställan av [] begärt yttrande från Expertgruppen för oredlighet i forskning vid Centrala etikprövningsnämnden. I skrivelsen hänvisas till en anmälan från []

[] om misstänkt oredlighet i forskning. Forskningsnämnden vid högskolan har, såvitt får förstås av anmälan, haft att ta ställning till fyra anklagelser om misstänkt oredlighet i forskning. Tre av dessa avfärdas i beslut daterat den 22 maj 2015. Den kvarstående anklagelsen handlar om plagiat och medförfattarskap.

Högskolan har som underlag för sin handläggning av ärendet inhämtat en promemoria av MAQS advokatbyrå. [] har därefter inkommit med ett yttrande från Setterwalls advokatbyrå. Båda yttrandena har bifogats ärendet.

Forskningsnämnden vid Högskolan Kristianstad har i det tidigare nämnda beslutet från den 22 maj 2015 funnit det stå klart att vetenskaplig oredlighet förekommit genom att [] publicerat en av en annan person skriven text, angett sig själv som medförfattare vilket gett en missvisande bild av hennes vetenskapliga insats samt underlåtit att ange examensarbetet som referens.

Expertgruppens bedömning

Expertgruppen konstaterar inledningsvis att bedömningen av ärendet försvåras av att den dokumentation, som finns tillgänglig, är bristfällig och saknar struktur. Det har därmed varit svårt att få en klar bild över hur ärendet har handlagts vid Högskolan Kristianstad. Högskolans bristande dokumentation bidrar väsentligt till den bedömningen. Det framgår av ärendet att tydliga rutiner och riktlinjer för hantering av misstänkt oredlighet i forskning saknas vid högskolan. Detta har lett till en osäkerhet om vad Expertgruppen ska yttra sig över. Den bristande dokumentationen har sannolikt också för den anklagade forskaren gett en känsla av rättsosäkerhet. Expertgruppen finner detta anmärkningsvärt och rekommenderar att Högskolan Kristianstad utvecklar rutiner för hantering av anklagelser om vetenskaplig oredlighet i forskning.

När det gäller frågan om [] gjort sig skyldig till vetenskaplig oredlighet genom att i en publicerad artikel ge en missvisande bild av sin vetenskapliga insats konstaterar Expertgruppen att det i artikeln under "contributions" tydligt anges att [] endast bidragit med "manuscript preparation" och att insamling av data och analys har utförts av medförfattaren. Expertgruppen kan därmed inte finna att [] i detta fall gjort sig skyldig till oredlighet i forskning.

Det examensarbete som artikeln bygger på har inte publicerats och är därför inte sökbart. En referens till det i artikeln hade varit önskvärt men ett utelämnande kan inte anses som oredligt.

I ärendet finns kritik mot att handledaren för examensarbetet inte är omnämnd i den publicerade artikeln. Expertgruppen vill i det sammanhanget anföra följande. För att kunna bedöma om det finns fog för kritik mot att det inte finns någon referens till handledaren, måste man först klargöra vilka regler som gäller för detta. Här torde praxis skifta. För vetenskapliga studier finns sammanfattat internationella regler inklusive Vancouver-reglerna på Vetenskapsrådets hemsida (<http://codex.vr.se/etik2.shtml>). Handledarens roll kan därtill variera betydligt mellan olika ämnen och beroende på studentens självständighet. En dialog mellan student och handledare angående eventuellt medförfattarskap bör dock alltid föras. Högskolan Kristianstad synes sakna vedertagen praxis i dessa avseenden. Det kan anses att det för de typer av arbeten varom det nu är fråga, en referens till handledaren bör finnas men det är vare sig fastställt i något regelverk eller i praxis vid högskolan. Detta kan således inte anses vara ett oeftergivligt krav. Därtill finns flera parallella förklaringsmodeller till varför handledarens namn inte återfinns, t.ex. om denne tillfrågats men avböjt medförfattarskap, vilket kan vara fallet.

Expertgruppen finner mot bakgrund av det ovan nämnda och efter en samlad bedömning av ärendet att anklagelserna om misstänkt oredlighet i forskning, för vilka [] funnits skyldig av Forskningsnämnden, saknar grund. Expertgruppen rekommenderar Högskolan Kristianstad att upphäva Forskningsnämndens beslut den 22 maj 2015.

Ärendet är därmed slutbehandlat från expertgruppens sida.

Ärendet har beslutats av Lena Berke, ordförande, Jan-Otto Carlsson, Göran Collste, Elisabeth Haggård och Ulrik Ringborg. I ärendets beredning har också deltagit Jerry Eriksson, Staffan Edén, Lars E Gustafsson, Holger Luthman samt kanslichefen Jörgen Svidén

För expertgruppen för oredlighet i forskning

Lena Berke